

Prediction of Psychological Well-being and Social Responsibility in terms of Family Function and Identity Styles in Female Students in University of Qom

Hakimeh Sadat Hosseini Mehrabadi*

Sohrab Abdi Zarin**

Abstract

The present research was conducted with the aim of prediction of psychological well-being and social responsibility in terms of family function and identity styles in female students in University of Qom in The academic year of 2017-18. The research method was applied in terms of objectives, and in terms of information gathering method, was descriptive of correlation type. The statistical population includes 4687 of female students of University of Qom in academic year of 2017-18. 354 of them were selected by stratified random sampling from Morgan, Krejcie and Kohen tables. For collecting data, four standard questionnaires, social responsibility (Schuyt, Smit and Beckers; 2004) with Cronbach's alpha 0/73, psychological well-being (Ryff; 1989) with Cronbach's alpha 0/82, family Function questionnaire (McMaster; 1950) with Cronbach's alpha 0/91, and Identity Style Questionnaire (Berzonsky; 1989) with Cronbach's alpha 0/88 were used. In analysis of data were used of software SPSS-23 that descriptive statistics, inferential tests of Kolmogorov–Smirnov, Pearson correlation, and regression were used. The findings showed that 30/6 percent of variance of psychological well-being can be explained through family function and identity styles. Also, 10/7 percent of variance in social responsibility can be explained through family function and identity styles. So, the role of family function and identity styles in forming of psychological well-being and social responsibility is considerable.

KeyWords: Psychological well-being, Social responsibility, Family function, Identity styles

* Master of Educational Psychology, Qom University, Qom, Iran (Corresponding Author),
hakimeh.hosseinimehr@gmail.com

** PhD in Counseling, member of Scientific board at Department of Educational Sciences, University of Qom, Qom, Iran, S.abdizarrin@Qom.ac.ir

Date received: 2020–10–15, Date of acceptance: 2021–1–31

Copyright © 2010, IHCS (Institute for Humanities and Cultural Studies). This is an Open Access article. This work is licensed under the Creative Commons Attribution 4.0 International License. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر اساس عملکرد خانواده و سبک‌های هویت در دانشجویان دختر دانشگاه قم

حکیمه سادات حسینی مهرآبادی*

سهراب عبدی زرین**

چکیده

پژوهش حاضر، با هدف پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر اساس عملکرد خانواده و سبک‌های هویت در دانشجویان دختر دانشگاه قم در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ انجام گرفت. این پژوهش از نظر اهداف، کاربردی و به لحاظ شیوه گردآوری اطلاعات، توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل تعداد ۴۶۸۷ نفر از دانشجویان دختر دانشگاه قم در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ بودند که ۳۵۴ نفر از آنها به روش نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای مطابق با جدول کرجسی - مورگان انتخاب شدند. برای گردآوری اطلاعات از چهار پرسشنامه مسئولیت‌پذیری اجتماعی اسکایت، اسمیت و بکرز (۲۰۰۴)، بهزیستی روانشناختی ریف (۱۹۸۹)، عملکرد خانواده ایشتاین، بالدوین و بیشاب (۱۹۵۰) و سبک‌های هویت بروزنسکی (۱۹۸۹) استفاده شد که پایایی آنها براساس آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۳، ۰/۸۲، ۰/۹۱ و ۰/۸۸ بدست آمد. برای تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS-23 علاوه بر آمار توصیفی، از آزمون‌های استنباطی کولموگروف - اسمیرنوف، همبستگی پیرسون و رگرسیون چند متغیری استفاده شد. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد ۳۰/۶ درصد از واریانس بهزیستی روانشناختی از طریق عملکرد خانواده و سبک‌های هویت قابل تبیین است. همچنین ۱۰/۷ درصد از واریانس مسئولیت‌پذیری اجتماعی از طریق عملکرد خانواده و سبک‌های هویت قابل تبیین است. بنابراین نقش

* کارشناس ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه قم، قم، ایران (نویسنده مسئول)، hakimeh.hosseinimehr@gmail.com

** دکترای تخصصی مشاوره، عضو هیئت علمی گروه علوم تربیتی، دانشگاه قم، قم، ایران، S.Abdizarrin@Qom.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۲۴، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۱۱/۱۲

عملکرد خانواده و سبک‌های هویت در شکل‌گیری بهزیستی روانشناختی و مسئولیت-پذیری اجتماعی قابل توجه است.

کلیدواژه‌ها: بهزیستی روانشناختی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، عملکرد خانواده، سبک‌های هویت

۱. مقدمه

مسئولیت‌پذیری اجتماعی (Social Responsibility) بالاترین شان و رتبه یک شخص است. ارزش زندگی در جامعه‌ای که توسط شهروندان دوست داشته شود، در جامعه‌ای که از روابط اجتماعی شکل گرفته مراقبت می‌شود و جایی که مردم آماده مسئولیت‌پذیری و مراقبت هستند، امکان عملی پیدا می‌کند (فجیمویچ (Fagimovich) و گابدیل‌باخوون (Gabelbakievna)، ۲۰۱۵). امروزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی به مراتب فراتر نوع‌دوستی و بشردوستی است. یعنی به سهم مشاغل جهت توسعه پایدار و راه‌حل‌های پیشگیرانه برای جامعه و چالش‌های محیطی نیز مرتبط است (واسلسیو (Vasilescu)، باما (Barna)، اپور (Epure) و بایکو (Baicu)، ۲۰۱۰). مطالعات نشان می‌دهند، بسیاری از مسائل اجتماعی از قبیل بزهکاری، جرایم و مشکلات رفتاری و اخلاقی در جامعه با سطح نازل احساس مسئولیت فردی و اجتماعی رابطه دارد (بادسار و قاسمی، ۱۳۹۵). تحقیقات تئوریک و تجربی نشان داده است که مسئولیت اجتماعی نه تنها برای تحصیلات مفید است، بلکه می‌تواند ابزاری برای توسعه دانش و توانایی‌های شناختی باشد (ونتزل (Wentzel)، ۱۹۹۱). همچنین با توجه به این‌که مسئولیت‌پذیری اجتماعی، توانایی‌های اجتماعی، انگیزه تحصیلی، توجه به مباحث اخلاقی و اجتماعی، انضباط شخصی، احساس وظیفه نسبت به دیگران، احترام به دیگران، تعهد به اجتماع و... را افزایش می‌دهد، توجه به این مسئله بسیار مهم است (خواجه نوری، مساوات و ریاحی، ۱۳۹۳). مسئولیت‌پذیری اجتماعی را می‌توان در جایگاه یکی از نشانگرهای شخصیت فرهیخته به حساب آورد. فرهیختگی و اندیشه‌ورزی، در نگاه اول حکایت از داشتن تعریفی از خود، فردیت و استقلال خود را از جانب فرد فرهیخته به ذهن متبادر می‌کند. همان تعریفی که از آن به طور خلاصه با مفهوم «هویت» یاد می‌شود (جوکار، حسین چاری و مهرپور، ۱۳۹۳). شادکام و همکاران (۱۳۹۸) نشان دادند، هویت‌یابی و مسئولیت‌پذیری دو رکن اساسی در پرورش نوجوانان است. نتایج جوکار و همکاران (۱۳۹۳) نیز نشان داد که سبک‌های مختلف هویتی به شکل معنادار مسئولیت-

پذیری اجتماعی را پیش‌بینی می‌کنند. (کروسیتی (Crogetti)، ارنتایت (Erentaitè)، زیکو کاکسین (Žukauskienė)، ۲۰۱۴) پژوهشی با عنوان «سبک‌های هویت، رشد مثبت جوانان و مشارکت اجتماعی در نوجوانی» انجام دادند. یافته‌ها نشان داد که نوجوانان با شیوه اطلاعات‌گرا، سطح بالایی از مشارکت مدنی را دارند اما پاسخ‌دهندگان با سبک اجتنابی نرخ پایین مشارکت اجتماعی را به دست آوردند. پژوهش (اسکارتی (Escartí)، کواتیرز (Gutiérrez)، پاسکال (Pascual) و لیوپیس (Llopis)، ۲۰۱۰) نیز نشان می‌دهد که سازه‌هایی همچون هویت و شخصیت می‌توانند با مسئولیت‌پذیری اجتماعی ارتباط داشته باشند.

از طرفی، بهزیستی (Well-being) به عنوان یک هدف اساسی انسانی و یک آرمان جهانی انسانی شناخته می‌شود. به رسمیت شناختن بهزیستی به عنوان هدف نهایی توسعه اجتماعی، رواج گسترده‌ای پیدا کرده است (کریس و همکاران (Krysetal)، ۲۰۱۹). رشد تحقیقات روانشناسی مثبت (Positive Psychology) تغییری در نحوه تحقق سیاست‌های بهداشتی و تفکر در مورد آن ایجاد کرده است. حرکتی که از بیماری و مدل کمبود تبدیل به سلامت روانی شده است (هاپرت (Huppert)، ۲۰۰۹). تعداد زیادی از تحقیقات روانشناسی مثبت در نمونه‌های بزرگسالان وجود دارد (سیمور (Seymour)، ۲۰۱۵). بهزیستی روانشناختی (Psychological Well-being) معمولاً به عنوان ترکیبی از حالت‌های مثبت مانند شادی و عملکرد یا اثربخشی مطلوب در زندگی فردی و اجتماعی تعریف شده است (وینفیلد (Winefield)، گیل (Gill)، تیلور (Taylor) و پیلگیگتون (Pilkington)، ۲۰۱۲). بهزیستی روانشناختی به مفهومی بیش از آزاد بودن از استرس و نداشتن مشکلات روانشناختی است (ساریکالو (Saricaoglu) و ارسلان (Arslan)، ۲۰۱۳). ریف (Ryff)، ۱۹۸۹) یک مدل چند بعدی از سلامتی را به نام بهزیستی روانشناختی به وجود آورد که شامل ۶ بعد است: روابط مثبت با دیگران، تسلط محیطی، پذیرش خود، استقلال، رشد فردی و هدف در زندگی. این شش بعد، مفهوم سازی ریف را از بهزیستی روانشناختی از لحاظ تئوریک و عملیاتی، تعریف می‌کند و این عوامل آنچه که تسلط موثر بر زندگی و سلامت عاطفی و جسمی را ارتقا می‌دهد، شناسایی می‌کند (گارسیا (Garcia)، النیما (Al Nima) و کجل (Kjell)، ۲۰۱۴). بسیاری از نویسندگان به اهمیت تفکر مثبت ذهنی برای توسعه بیشتر و رشد دانشجویان اشاره دارند (هیرش (Hirsch) و الیس (Ellis)، ۱۹۹۶). نگرانی‌های دائمی و ترس از عدم دستیابی به اهداف تعیین شده، از دانشجویان انرژی و منابع زیادی می‌گیرد که تأثیر منفی بر روی درک آنها از بهزیستی روانشناختی دارد (والتون، ۲۰۰۲؛ ترشیولی و ترشیولی (Turashvili)، ۲۰۱۵). با این حال، در حال حاضر مشکلات

مرتبط با بهزیستی روانشناختی در میان دانشجویان دانشگاه، به ویژه در رشته‌های تحصیلات تکمیلی، به طور فزاینده‌ای در حال افزایش است، دانشجویانی که مستعد مشکلات روانشناختی هستند. از این رو، مشکلاتی مانند محدودیت مالی و زمانی، کلاس‌ها، تکمیل تکالیف، مقالات تحقیقی و خانواده بر سلامت روانشناختی دانشجویان تأثیر می‌گذارد (روسلان (Roslan)، احمد (Ahmad)، نبیلا (Nabila) و قیامی (Ghiami)، ۲۰۱۷). عوامل متعددی با بهزیستی روانشناختی رابطه دارند که در مطالعات مختلف مورد بررسی قرار گرفته‌اند یکی از عواملی که اثر آن و رابطه آن با بهزیستی روانشناختی در تحقیقات مختلف ذکر شده، موضوع هویت، به ویژه سبک‌های هویت (Identity Styles) است (برزنونسکی (Berznonsky)، ۲۰۰۳؛ والیوراس (Vleioras) و بوسما (Bosma)، ۲۰۰۵؛ واترمن (Waterman)، ۲۰۰۷؛ حجازی، شهرآرای، فارسی نژاد و عسگری، ۲۰۰۸؛ رفاهی و همکاران، ۲۰۱۵). از دیدگاه برزنونسکی سبک هویت عبارتست از اینکه چگونه افراد به جستجو، پردازش و ارزیابی اطلاعات مربوط به خود می‌پردازند و از آن استفاده می‌کنند (برزنونسکی، ۱۹۹۰ به نقل از هیدر (Heather)، ۲۰۰۱). سه سبکی که برزنونسکی به آن پرداخته است عبارتست از: ۱. اطلاعاتی، ۲. هنجاری، ۳. اجتنابی / سردرگم. به نظر برزنونسکی توازن بسیار بالایی بین سبک سردرگم / اجتنابی با وضعیت هویت سردرگم و سبک هنجاری با وضعیت هویت زودرس و سبک اطلاعاتی با وضعیت هویت موفق و دیررس وجود دارد (طباطبایی، کاکایی و محمدی‌آریا، ۱۳۹۰). پژوهش برومندسازیان (۱۳۹۷) رابطه بهزیستی روانشناختی و پایگاه هویت نوجوانان را تایید کرد. فتحی اقدم و خواجهویی نژاد (۱۳۹۳) نشان دادند که سبک هویت با بهزیستی روانشناختی رابطه داشته و سبک هویت اطلاعاتی، دارای رابطه مثبت با خرده مقیاس‌های بهزیستی روانشناختی است. نتایج لی (Li)، ۲۰۰۵ نشانگر ارتباط شاخص‌های بهزیستی، استقلال، موفقیت در مدرسه و کار، سازگاری با محیط و هدف در زندگی، با سبک‌های هویت و هویت است. (کاراس (Karaś) و کیچیچ (Cieciuch)، ۲۰۱۸) پژوهشی با عنوان «رابطه بین فرآیندهای هویت و بهزیستی در حوزه‌های مختلف زندگی» انجام دادند. فرآیندهای هویت در حوزه‌های: ویژگی‌های شخصیتی، جهان بینی، سرگرمی‌ها و علائق، تجارب گذشته، برنامه‌های آینده، روابط خانوادگی، روابط با دوستان و آشنایان و شغل بررسی شد. نتایج نشان داد که در بسیاری از حوزه‌ها هویت و تعهد به عنوان پیش‌بینی کننده مثبت از بهزیستی هستند. رفاهی، بهمی، نیری و نیری (۲۰۱۵) نیز نشان دادند سبک هویت اطلاعاتی با بهزیستی روانشناختی و شش بعد آن ارتباط معنی دار دارد با این حال، سبک‌های هویت هنجاری و اجتنابی رابطه

معنادار و منفی با بهزیستی روانشناختی و شش بعد آن دارد. نتایج پژوهش والیوراس و بوسما (۲۰۰۵) نشان داد که اجتناب از مواجهه با موضوعات مربوط به هویت، با بهزیستی روانشناختی رابطه‌ی منفی دارد. (مئوس (Meeus)، لدما (Ledema) و ماسن (Maassen)، ۲۰۰۲) سطح بالای بهزیستی را در منزلت‌های هویت موفق و دنباله‌رو گزارش کرده‌اند.

از سویی، اکثر مطالعات روانشناسی، افراد را ارزیابی می‌کنند (باند (Bond)، ۲۰۰۲). با این وجود، فرد تنها مرجع اصلی در برخی از فرهنگ‌ها (فرد گرا) است و گروه بر تفکر و رفتار افراد ساکن در اکثر جوامع (جمع‌گرایانه) حاکم است (هافستید (Hofstede)، ۲۰۰۱). در بین گروه‌های زیادی که افراد به آن تعلق دارند، خانواده احتمالاً برای بسیاری از افراد بیشترین اهمیت شخصی را دارد (لی و همکاران (Lee et al)، ۲۰۱۲). به یقین، خانواده مسلماً قدیمی‌ترین و بنیادی‌ترین واحد جوامع است (کریس و همکاران (Krys et al)، ۲۰۱۹). کارکرد خانواده (Family functioning) اشاره به ویژگی‌های سیستمی خانواده دارد. کارکرد خانواده یعنی، توانایی خانواده در هماهنگی یا انطباق با تغییرات ایجاد شده در طول حیات، حل کردن تعارض‌ها، همبستگی میان اعضا و موفقیت در الگوهای انضباطی، رعایت حد و مرز میان افراد و اجرای مقررات و اصول حاکم بر این نهاد با هدف حفاظت از کل نظام خانواده است (سلیمی، بهرامی، طاهری، یونسی و حسین زاده، ۱۳۹۲). ساختار کارآمد خانواده برای انجام وظایف خانواده و ارائه حس تعلق و همبستگی مورد نیاز است (ماتجویک (Matejevic)، جوانویک (Jovanovic) و لازراویک (Lazarevic)، ۲۰۱۴). پژوهش‌های وسیعی که در زمینه چگونگی برخورد والدین با فرزندانشان و روش‌های تربیتی انجام شده است نشان می‌دهد که روش‌های تربیتی والدین اثرات طولانی بر رفتار، عملکرد، انتظارات و در نهایت بر شخصیت افراد در آینده دارند (خزایی، محتشم، ۱۳۹۴). در واقع هر گونه نارسایی در عملکرد خانواده تاثیر نامطلوبی در بهنجار کردن فرزندان می‌گذارد. تحقیقات گویای این واقعیت است که در پس بسیاری از جرم‌های نوجوانان و جوانان، کانون خانواده متلاشی است. این مسئله از لحاظ وقت و نیرویی که دولت‌ها صرف می‌کنند نیز اهمیت زیادی دارد (رشیدی طرحانی، ۱۳۹۲). خانواده یک منبع هویت‌سازی و قوی‌ترین نهادی که امر جامعه‌پذیری و انتقال ارزش‌ها را بر عهده داشته است (کاظمی خوبان و چابکی، ۱۳۹۶). همچنین جامعه سالم از خانواده سالم تشکیل شده است و شرط سلامت خانواده وجود روابط سالم و کارکرد صحیح این نهاد است (احمدی، ۱۳۹۱). (وو و همکاران (Wu et al)، ۲۰۱۲) معتقدند که خانواده سالم، اعضای سالم‌تری نیز به لحاظ ویژگی‌های روانشناختی تحویل جامعه می‌دهد. اعضای خانواده‌هایی که از استقلال و

صمیمیت بیشتری برخوردار بوده‌اند، در جنبه‌های مختلف زندگی عملکرد بهتری از خود نشان می‌دهند. نتایج خزایی و محتشم (۱۳۹۴) نمایانگر رابطه معنی‌دار بین کارکرد خانواده در کل و مولفه‌های آن با بهزیستی روانشناختی بود. اخباراتی و بشردوست (۱۳۹۴) نشان دادند که بین متغیرهای عملکرد خانواده و نیازهای بنیادین روانشناختی با متغیر بهزیستی روانشناختی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد. نتایج پژوهش (نیکولاو (Nikolaev)، بارانوا (Baranova) و پتونوا (Petunova)، ۲۰۱۶) نشانگر نقش ناکارآمد مادر و سبک‌های فرزندپروری در رابطه با سلامت روانی فرزندان نشان بود. (وو (Wu) و ژنگ (Zheng)، ۲۰۲۰) نشان دادند، بین حمایت اجتماعی ادراک شده، سازگاری و انسجام خانواده و بهزیستی ارتباط وجود دارد. (تراستی (Trusty) و هریس (Harris)، ۱۹۹۹) بیان می‌کنند، در محیط خانواده هرچه والدین رفتارهای مناسب و مسئولانه داشته باشند، فرزندان آنان نیز چنین رفتاری را خواهند داشت. (ناکاگوا (Nakagawa)، ۲۰۰۰) در پژوهش خود نشان داد والدینی که مسئولیت‌پذیری کمتری دارند، فرزندانشان فاقد مسئولیت‌پذیری، قانون‌گریز و پرخاشگر هستند. همچنین در مطالعه (پنا (Pena)، ۲۰۰۰) آمده است، والدینی که مسئولیت‌پذیری و رشد اجتماعی بالایی دارند، فرزندانشان نیز از رشد اجتماعی بالایی برخوردار هستند. یافته‌های (لنزی (lenzy et al)، ۲۰۱۴) نشان داد تشویق فعالیت‌های اجتماعی نوجوانان با مسئولیت‌پذیری اجتماعی فرزندان ارتباط مثبت دارد. (کانیوسان (Kaniušonytė) و ژوکاسکین (Žukauskienė)، ۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان «روابط با والدین، سبک‌های هویت و رشد مثبت جوانان در طول انتقال از نوجوانی به بزرگسالی» انجام دادند. نتایج یافته‌ها نشان داد که روابط مثبت با والدین نقش مهمی در سازگاری موفق دارد و این رابطه به صورت جزئی با سبک‌های هویت نقش میانجی را ایفا می‌کند در نتیجه روشی که در آن پدر و مادر به نیاز فرزندان خود برای استقلال و ارتباطات پاسخ می‌دهند. مدیریت مناسب هویت و به طور کلی رشد مثبت در طول انتقال به بزرگسالی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. باقرزاده (۱۳۹۴) نشان داد که بین عملکرد کلی خانواده با مسئولیت‌پذیری و رشد اجتماعی نوجوانان رابطه مثبت وجود دارد. با توجه به مطالب مطرح شده، مسئله اصلی این پژوهش پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر اساس عملکرد خانواده و سبک‌های هویت می‌باشد.

۲. روش پژوهش

طرح پژوهش حاضر، از نظر ماهیت و روش، توصیفی و از نوع همبستگی است و بر اساس هدف از نوع تحقیق کاربردی است.

۳. ابزار پژوهشی

ابزار اصلی استفاده در این تحقیق پیمایشی پرسشنامه می‌باشد. به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات از چهار پرسشنامه استاندارد بسته پاسخ در طیف لیکرت استفاده گردیده است که عبارتند از:

۱. پرسشنامه عملکرد خانواده مک مستر (Family Assessment Device (FAD)) شامل ۶۰ سؤال و برای سنجش عملکرد خانواده توسط اپشتاین (Epstein)، بالدوین (Baldwin) و بیشاب (Bishop) در سال ۱۹۵۰ بر مبنای الگوی مک مستر تدوین شده است و حوزه‌های متفاوت عملکرد خانواده را در ۹ بعدحل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی و کنترل رفتار و یک بعد عمومی عملکرد کلی خانواده مورد سنجش قرار می‌دهد. حداقل نمره در این پرسشنامه ۴۰ و حداکثر آن ۲۴۰ می‌باشد. تحقیقات بسیاری اعتبار و روایی صوری و محتوایی بالای این پرسشنامه را تایید می‌کنند. زاده محمد و ملک خسروی (۱۳۸۵) ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه را ۰/۹۴ گزارش کرده‌اند. در تحقیق قمری و همکاران (۱۳۹۳) آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۹۲۹ بدست آمده است. به هر یک از جمله‌ها نمره‌ای بین یک تا چهار تعلق می‌گیرد. نحوه نمره‌گذاری برای جمله‌های منفی کاملاً موافقم (۴)، موافقم (۳)، مخالفم (۲)، کاملاً مخالفم (۱) است. جمله‌های مثبت به طور معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. نمره زیاد در این پرسشنامه نشان‌دهنده ناکارایی خانواده است. در این پژوهش هم نمرات ناکارایی خانواده بدست آمده است. مقدار آلفای کرونباخ برای عملکرد خانواده (۰/۹۱۴) و برای بعدحل مشکل (۰/۷۵۴)، ارتباط (۰/۷۱۳)، نقش‌ها (۰/۶۶۱)، همراهی عاطفی (۰/۷۱۱)، آمیزش عاطفی (۰/۷۶۱)، کنترل رفتار (۰/۶۹۰) و بعد عمومی عملکرد کلی خانواده (۰/۸۳۳) بدست آمد.

۲) پرسشنامه سبک‌های هویت پروزنسکی: شامل ۴۰ سؤال و دربرگیرنده سه خرده مقیاس سبک هویت اطلاعاتی، هنجاری و اجتنابی/ سردرگم است. ۱۱ سؤال به سبک هویت اطلاعاتی، ۹ سؤال به سبک هویت هنجاری و ۱۰ سؤال به سبک هویت سردرگم/

اجتنابی و ۱۰ سوال نیز به مقیاس تعهد اختصاص داده شده است. پاسخ آزمودنی‌ها به سوالات به شکل طیف لیکرت ۵ درجه‌ای می‌باشد که شامل کاملاً مخالف (۱) تا کاملاً موافق (۵) می‌باشد. حداقل نمره در این پرسشنامه ۴۰ و حداکثر نمره آن ۲۰۰ می‌باشد. این پرسشنامه در سال ۱۹۹۸ توسط وایت و همکاران (white et al) در سال ۱۹۹۸ این پرسشنامه را بر روی ۳۶۱ نفر دانش آموز اجرا کرده و ضریب آلفای آن را برای سبک هویتی اطلاعاتی ۰/۵۹، سبک هویتی هنجاری ۰/۶۴ برای سبک هویتی اجتنابی / سردرگم ۰/۷۸ گزارش کرده‌اند بنابراین از همسانی درونی قابل قبولی برخوردار است. غضنفری (۱۳۸۳)؛ به نقل از سراج خرمی و معظم فر)، پژوهشی با هدف اعتباریابی و هنجاریابی این پرسشنامه در جامعه ایرانی انجام داده است و برای ارزیابی همسانی درونی آن، ضریب آلفای کرونباخ را بر روی داده‌های اصلی محاسبه کرده و نتایج محاسبه ضرایب درونی به ترتیب زیر است: سبک اطلاعاتی: ۰/۶۷، سبک هنجاری: ۰/۵۲ و سبک اجتنابی سردرگم: ۰/۶۲. میزان این ضرایب نشان می‌دهد که پرسشنامه سبک هویت برزونسکی در جامعه ایرانی از ضریب پایایی و همسانی قابل قبولی برخوردار است. این مقیاس، دارای پایایی و روایی مناسب است و در پژوهش‌های مختلف، شواهد روان‌سنجی آن تأیید شده است (جوکار و حسین چاری، ۱۳۸۰، پورعلی فرد، ۱۳۸۳؛ حسینی، مزیدی و حسین چاری، ۱۳۸۹). مقدار آلفای کرونباخ برای سبک‌های هویت (۰/۸۷۹) و برای سبک اطلاعاتی (۰/۶۹۹)، هنجاری (۰/۶۹۹)، اجتنابی (۰/۸۲۸) و مقیاس تعهد (۰/۸۴۵) بدست آمد.

۳) پرسشنامه بهزیستی روانشناختی: این مقیاس توسط ریف (۱۹۸۹) طراحی شده است که نسخه اصلی آن شامل ۶ بعد و هریک از ابعاد آن دارای ۲۰ گویه می‌باشد. ابعاد بهزیستی روانشناختی ریف (در نسخه ۱۸ سوالی) شامل مقیاس‌های استقلال، تسلط محیطی، رشد فردی، روابط مثبت، هدف در زندگی و پذیرش خود می‌باشد. پاسخ به هر پرسش، با ۶ گزینه از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق مشخص می‌شود. از بین کل سوالات، ۱۰ سوال به صورت مستقیم و ۸ سوال به شکل معکوس نمره‌گذاری می‌شود. حداقل نمره در این پرسشنامه ۱۸ و حداکثر نمره ۱۰۸ می‌باشد. شکری و همکاران در سال ۱۳۸۷ ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس‌های سه سوالی را ۰/۲۱ تا ۰/۳۵ گزارش کرده‌اند. ون‌دیرنداک (Van Dierendonck) در سال ۲۰۰۵ نیز مقدار آلفا را به ترتیب ۰/۶۸، ۰/۵۲، ۰/۶۴، ۰/۵۸، ۰/۷۱ و ۰/۵۳ برآورد کرد. در پژوهش واحدی و غنی‌زاده، مقدار پایایی به روش دو نیمه کردن و آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۰ و ۰/۷۱ محاسبه گردید همبستگی نسخه‌ی کوتاه مقیاس

بهزیستی روانشناختی ریف با مقیاس اصلی از ۰/۷ تا ۰/۸۹ در نوسان بوده است (خانجانی، شهیدی، فتح‌آبادی، مظاهری، شکری، ۱۳۹۳). مقدار آلفای کرونباخ برای بهزیستی روانشناختی در پژوهش حاضر ۰/۸۲۱ بدست آمد.

۴) پرسشنامه مسئولیت‌پذیری اجتماعی: این مقیاس توسط اسکایت (Schuyt)، اسمیت (Smit) و بکرز (Bekkers) در سال ۲۰۰۴ برای سنجش مسئولیت‌پذیری اجتماعی، طراحی شده است. این مقیاس دارای هشت گویه است و سه بعد از مسئولیت‌پذیری اجتماعی را می‌سنجد و دارای طیف لیکرتی از یک (کاملاً مخالفم) تا پنج (کاملاً موافقم) است. سؤال‌های یک و دو، بعد انسجام میان نسل‌ها، سؤال‌های سه و چهار، بی‌تمایلی بودن نسبت به انسجام در جامعه و پرسش‌های پنج تا هشت، بعد مسئولیت‌پذیری شخصی در قبال بهزیستی دیگران در مقابل مسئولیت نهادهای اجتماعی را دربرمی‌گیرند. حداقل نمره در این پرسشنامه ۸ و حداکثر نمره ۴۰ می‌باشد. پرسش‌های زوج به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. پایایی این مقیاس در نسخه اصلی در سال (۲۰۰۲)، ۰/۵۵ و در سال (۲۰۰۴)، ۰/۵۷ گزارش شده است. در نسخه فارسی مقیاس نیز، پایایی با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۴۲ به دست آمد که پایایی متوسطی است؛ پایایی این مقیاس در پژوهش جوکار و همکاران (۱۳۹۳)، ۰/۶۵ بدست آمد. این ضریب برای زیرمقیاس‌ها بین ۰/۶۰ تا ۰/۷۰ متغیر بود. مقدار آلفای کرونباخ برای مسئولیت‌پذیری اجتماعی در پژوهش حاضر ۰/۷۳۴ بدست آمد.

۴. روند اجرای پژوهش

برای گردآوری داده‌ها از دو روش کتابخانه‌ای و میدانی (ابزار پرسشنامه) استفاده شد. بعد از تعیین حجم نمونه پرسشنامه‌های مسئولیت‌پذیری اجتماعی (اسکایت، اسمیت و بکرز)، بهزیستی روانشناختی (ریف)، سبک‌های هویت (بروزنسکی) و عملکرد خانواده (اپشتاین، بالدوین و بیشاب) تهیه شد. جامعه آماری این پژوهش شامل کل دانشجویان دختر دانشگاه قم در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ یعنی ۴۶۸۷ بود. در این پژوهش حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی (Krejcie) و مورگان (Morgan) ۳۵۴ نفر برآورد شد. نمونه بر اساس روش نمونه‌گیری تصادفی - طبقه‌ای انتخاب شد.

در این پژوهش به منظور تحلیل داده‌ها، از شاخص‌های آمار توصیفی، آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، آزمون همبستگی و آزمون رگرسیون استفاده شد. نتایج آماری با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS-۲۳ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

۵. یافته‌های پژوهش

یافته‌های حاصل از داده‌های دموگرافیک نشان داد که از ۳۵۴ نفر افراد مورد پژوهش، ۲۵۱ نفر مجرد بودند. مقطع تحصیلی ۲۶۷ نفر کارشناسی، بیشترین مقدار توزیع فراوانی به رده‌ی سنی ۲۰-۲۴ سال بود. از لحاظ معدل تحصیلی، بیشترین مقدار توزیع فراوانی مربوط به معدل ۱۸-۱۶ بود که ۴۵/۷۷ درصد بود.

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار نمرات پرسشنامه‌ها

شاخص‌های آماری	میانگین	انحراف معیار
حل مشکل	۱۲/۱۲	۲/۷۶۳
ارتباط	۱۴/۹۵	۳/۰۹۴
نقش‌ها	۲۱/۹۹	۳/۱۱۲
همراهی عاطفی	۱۶/۳۱	۲/۹۰
آمیزش عاطفی	۱۹/۳۷	۴/۴۰
کنترل رفتار	۱۹/۴۶	۳/۱۰
عملکرد کلی	۲۶/۹۲	۶/۱۲
سبک اطلاعاتی	۳۸/۱۳	۶/۴۶
سبک هنجاری	۳۱/۳۸	۵/۱۵
سبک اجتنابی یا سردرگم	۲۶/۳۵	۶/۰۴
مقیاس تعهد	۳۵/۹۱	۵/۹۷
بهبودی روانشناختی	۷۳/۹۵	۱۰/۴۳
مسئولیت‌پذیری اجتماعی	۲۸/۷۳	۳/۱۳

جدول (۱) میانگین و انحراف معیار متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. همچنین با توجه به نتایج آزمون کولموگروف-اسمیرنوف، فرض نرمال بودن برای همه متغیرها برقرار شد. فرضیه اصلی اول: عملکرد خانواده و سبک‌های هویت توانایی پیش‌بینی بهبودی روانشناختی دانشجویان دختر دانشگاه قم را در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ دارد.

جدول ۲- ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش (n=۳۵۴)

متغیرها	ضرایب همبستگی										
	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱- حل مشکل											۱
۲- ارتباط										۱	۰/۶۰۰**
۳- نقش‌ها									۱	۰/۳۲۶**	۰/۳۳۸**
۴- همراهی عاطفی								۱	۰/۴۴۷**	۰/۴۴۰**	۰/۴۱۲**
۵- آمیزش عاطفی							۱	۰/۵۷۹**	۰/۴۹۴**	۰/۴۲۰**	۰/۳۶۶**
۶- کنترل رفتار						۱	۰/۵۵۰**	۰/۴۱۹**	۰/۴۳۴**	۰/۴۰۵**	۰/۴۶۱**
۷- عملکرد کلی					۱	۰/۶۰۵**	۰/۶۶۰**	۰/۶۰۶**	۰/۵۹۲**	۰/۶۲۵**	۰/۶۶۲**
۸- سبک اطلاعاتی				۱	-۰/۱۹۴**	-۰/۱۷۵**	-۰/۱۵۳**	-۰/۱۸۳**	-۰/۰۹۵	-۰/۳۱۹**	-۰/۴۱۰**
۹- سبک هنجاری			۱	۰/۵۶۶**	-۰/۴۲۱**	-۰/۲۹۹**	-۰/۲۱۰**	-۰/۲۹۲**	-۰/۱۴۹**	-۰/۳۹۰**	-۰/۴۹۲**
۱۰- سبک اجتنابی		۱	-۰/۱۰۸*	-۰/۰۴۴	۰/۲۱۴**	۰/۳۰۰**	۰/۳۳۳**	۰/۲۴۸**	۰/۱۸۰**	۰/۱۳۵*	۰/۰۴۲
۱۱- بهزیستی روانشناختی	۱	-۰/۲۲۸**	۰/۳۶۶**	۰/۳۴۷**	-۰/۴۵۲**	-۰/۳۶۲**	-۰/۳۲۱**	-۰/۳۱۴**	-۰/۲۷۰**	-۰/۳۲۴**	-۰/۴۱۳**

** معناداری در سطح ۰/۰۱ ; * معناداری در سطح ۰/۰۵

جدول (۲) ماتریس ضرایب همبستگی بین سه متغیر عملکرد خانواده و سبک‌های هویت و بهزیستی روانشناختی را نشان می‌دهد. طبق نتایج، بهزیستی روانشناختی با حل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار، عملکرد کلی (ابعاد ناکارایی خانواده) و سبک اجتنابی رابطه معکوس و معنادار دارد. از طرف دیگر بهزیستی روانشناختی با سبک اطلاعاتی و سبک هنجاری رابطه مستقیم و معنادار دارد.

جدول ۳- خلاصه مدل

مدل	ضریب همبستگی چندگانه	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار تخمین	ضریب دوربین-واتسون
۱	۰/۵۵۳	۰/۳۰۶	۰/۲۸۶	۸/۸۱۷	۲/۰۴۱

ضریب همبستگی چندگانه برای ۳۵۴ داده بین عملکرد خانواده و سبک‌های هویت با بهزیستی روانشناختی برابر با $R = ۰/۵۵۳$ است. ضریب تعیین برابر $۰/۳۰۶$ می‌باشد. به عبارتی، ۳۰/۶ درصد از واریانس بهزیستی روانشناختی از طریق عملکرد خانواده و سبک‌های هویت قابل تبیین است ($R^2 = ۰/۳۰۶$).

جدول ۴- تحلیل رگرسیون بهزیستی روانشناختی از روی عملکرد خانواده و سبک‌های هویت

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجموع مجذورات	F	سطح معناداری
رگرسیون	۱۱۷۴۳/۴۱۲	۱۰	۱۱۷۴/۳۴۱	۱۵/۱۰۷	
باقیمانده	۲۶۶۶۲/۵۶۸	۳۴۳	۷۷/۳۳۳		$۰/۰۰۰۵ <$
کل	۳۸۴۰۵/۹۸۰	۳۵۳			

بر اساس نتایج جدول (۴)، چون سطح معناداری کمتر از ۱ درصد است، لذا پیش فرض خطی بودن مدل تایید می‌شود. به عبارت دیگر، رگرسیون بهزیستی روانشناختی از روی عملکرد خانواده و سبک‌های هویت معنادار است ($p < ۰/۰۰۰۵$) و $df = ۳۴۳$ ، ۱۰ و $F = ۱۵/۱۰۷$.

جدول ۵- ضرایب رگرسیون بهزیستی روانشناختی از روی عملکرد خانواده و سبک‌های هویت

مدل	متغیر	ضریب B	β	t	Sig	ضریب همبستگی نیمه تفکیکی
	مقدار ثابت	۸۲/۳۲۷	-	۱۲/۰۰۷	۰/۰۰۰۵<	-
	حل مشکل	-۰/۳۷۹	-۰/۱۰۰	-۱/۴۴۲	۰/۱۵۰	-۰/۰۶۵
	ارتباط	۰/۱۶۴	۰/۰۴۹	۰/۷۸۵	۰/۴۳۳	۰/۰۳۵
	نقش‌ها	-۰/۰۳۰	-۰/۰۰۹	-۰/۱۵۵	۰/۸۷۷	-۰/۰۰۷
	همراهی عاطفی	-۰/۰۴۷	-۰/۰۱۳	-۰/۲۱۷	۰/۸۲۹	-۰/۰۱۰
۱	آمیزش عاطفی	۰/۰۴۰	۰/۰۱۷	۰/۲۴۹	۰/۸۰۳	۰/۰۱۱
	کنترل رفتار	-۰/۲۵۱	-۰/۰۷۵	-۱/۲۳۹	۰/۲۱۶	-۰/۰۵۶
	عملکرد کلی	-۰/۴۵۵	-۰/۲۶۷	-۲/۹۲۸	۰/۰۰۴	-۰/۱۳۲
	سبک اطلاعاتی	۰/۳۳۰	۰/۲۰۵	۳/۵۳۸	۰/۰۰۰۵<	۰/۱۵۹
	سبک هنجاری	۰/۱۶۱	۰/۰۷۹	۱/۳۰۳	۰/۱۹۳	۰/۰۵۹
	سبک اجتنابی	-۰/۲۳۱	-۰/۱۳۴	-۲/۷۲۴	۰/۰۰۷	-۰/۱۲۳

بر اساس جدول (۵)، بیشترین مقدار بتا برای عملکرد کلی برابر ۰/۲۶۷- و کمترین مقدار بتا برای نقش‌ها برابر ۰/۰۰۹- است. این مقادیر نشان می‌دهد عملکرد کلی سهم قوی‌تری را در تبیین (پیش‌بینی) متغیر ملاک (بهزیستی روانشناختی) دارد. به عبارت بهتر متغیرهای عملکرد کلی، سبک اطلاعاتی و سبک اجتنابی سهم معناداری در معادله دارد و بر متغیر ملاک تاثیر گذاشته و قدرت پیش‌بینی دارد. به طوری که به ازای یک واحد تغییر در هر یک از آن‌ها به ترتیب، ۰/۲۶۷-، ۰/۲۰۵، ۰/۱۳۴- تغییر در متغیر ملاک ایجاد می‌شود. فرضیه اصلی ۲: عملکرد خانواده و سبک‌های هویت توانایی پیش‌بینی مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان دختر دانشگاه قم را در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ دارد.

جدول ۶- ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش (n=۳۵۴)

ضرایب همبستگی											متغیرها
۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱	
										۱/۰۰	۱- حل مشکل
									۱/۰۰	۰/۶۰۰**	۲- ارتباط
								۱/۰۰	۰/۳۲۶**	۰/۳۳۸**	۳- نقش‌ها
							۱/۰۰	۰/۴۴۷**	۰/۴۴۰**	۰/۴۱۲**	۴- همراهی عاطفی
						۱/۰۰	۰/۵۷۹**	۰/۴۹۴**	۰/۴۲۰**	۰/۳۶۶**	۵- آمیزش عاطفی
					۱/۰۰	۰/۵۵۰**	۰/۴۱۹**	۰/۴۳۴**	۰/۴۰۵**	۰/۴۶۱**	۶- کنترل رفتار
				۱/۰۰	۰/۶۰۵**	۰/۶۶۰**	۰/۶۰۶**	۰/۵۹۲**	۰/۶۲۵**	۰/۶۶۲**	۷- عملکرد کلی
			۱/۰۰	-۰/۱۹۴**	-۰/۱۷۵**	-۰/۱۵۳**	-۰/۱۸۳**	-۰/۰۹۵	-۰/۳۱۹**	-۰/۴۱۰**	۸- سبک اطلاعاتی
		۱/۰۰	۰/۵۶۶**	-۰/۴۲۱**	-۰/۲۹۹**	-۰/۲۱۰**	-۰/۲۹۲**	-۰/۱۴۹**	-۰/۳۹۰**	-۰/۴۹۲**	۹- سبک هنجاری
	۱/۰۰	-۰/۱۰۸**	-۰/۰۴۴	۰/۲۱۴**	۰/۳۰۰**	۰/۳۳۳**	۰/۲۴۸**	۰/۱۸۰**	۰/۱۳۵*	۰/۰۴۲	۱۰- سبک اجتنابی
۱/۰۰	-۰/۰۵۰	۰/۲۳۹**	۰/۲۱۳**	-۰/۱۷۷**	-۰/۰۸۹	-۰/۰۹۸	-۰/۰۴۸	۰/۰۰۲	-۰/۱۰۹*	-۰/۲۳۱**	۱۱- مسئولیت‌پذیری اجتماعی

** معناداری در سطح ۰/۰۱ * معناداری در سطح ۰/۰۵

مطابق با نتایج جدول (۶)، مسئولیت‌پذیری اجتماعی با حل مشکل و عملکرد کلی (ابعاد ناکارایی خانواده) رابطه معکوس و معنادار دارد ($p < 0/01$). اما مسئولیت‌پذیری اجتماعی با ارتباط رابطه معکوس و معنادار دارد ($p < 0/05$). از طرف دیگر مسئولیت‌پذیری اجتماعی با سبک اطلاعاتی و سبک هنجاری رابطه مستقیم و معنادار دارد ($p < 0/01$). همچنین مسئولیت‌پذیری اجتماعی با نقش‌ها رابطه مستقیم و غیرمعنادار دارد ($p > 0/05$). سرانجام این که مسئولیت‌پذیری اجتماعی با همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار و سبک اجتنابی رابطه معکوس و غیرمعنادار دارد ($p > 0/05$).

جدول ۷- خلاصه مدل

مدل	ضریب همبستگی چندگانه	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای معیار تخمین	ضریب دوربین-واتسون
۱	۰/۳۲۸	۰/۱۰۷	۰/۰۸۱	۳/۰۰۳	۱/۹۱۶

جدول (۷) ضریب همبستگی چندگانه، ضریب تعیین، ضریب تعیین تعدیل شده، خطای معیار تخمین و ضریب دوربین-واتسون را نشان می‌دهد. ضریب همبستگی چندگانه برای ۳۵۴ داده بین عملکرد خانواده و سبک‌های هویت با مسئولیت‌پذیری اجتماعی برابر با $R = 0/328$ است. ضریب تعیین برابر $0/107$ می‌باشد. به عبارتی، $10/7$ درصد از واریانس مسئولیت‌پذیری اجتماعی از طریق عملکرد خانواده و سبک‌های هویت قابل تبیین است ($R^2 = 0/107$).

جدول ۸- تحلیل رگرسیون مسئولیت‌پذیری اجتماعی از روی عملکرد خانواده و سبک‌های هویت

منبع تغییرات	مجموع مجذورات	درجه آزادی	میانگین مجموع مجذورات	F	سطح معناداری
رگرسیون	۳۷۲/۴۰۷	۱۰	۳۷/۲۴۱	۴/۱۲۹	
باقیمانده	۳۰۹۳/۵۵۹	۳۴۳	۹/۰۱۹		$0/0005 <$
کل	۳۴۶۵/۹۶۶	۳۵۳			

بر اساس نتایج جدول (۸)، چون سطح معناداری کمتر از ۱ درصد است، لذا پیش فرض خطی بودن مدل تایید می‌شود. به عبارت دیگر، رگرسیون مسئولیت‌پذیری اجتماعی از روی عملکرد خانواده و سبک‌های هویت معنادار است ($p < 0/0005$ و $df = 343, 10$). ($F = 4/129$).

جدول ۹- ضرایب رگرسیون مسئولیت‌پذیری اجتماعی از روی عملکرد خانواده و سبک‌های هویت

مدل	متغیر	ضریب B	Beta	t	Sig	ضریب همبستگی نیمه تفکیکی
	مقدار ثابت	۲۳/۴۱۵	-	۱۰/۰۲۵	۰/۰۰۰۵<	-
	حل مشکل	-۰/۱۶۹	-۰/۱۴۹	-۱/۸۹۲	۰/۰۵۹	-۰/۰۹۷
	ارتباط	۰/۱۰۷	۰/۱۰۵	۱/۴۹۹	۰/۱۳۵	۰/۰۷۶
	نقش‌ها	۰/۱۳۱	۰/۱۳۰	۱/۹۸۸	۰/۰۴۸	۰/۱۰۱
	همراهی عاطفی	۰/۱۱۳	۰/۱۰۵	۱/۵۳۰	۰/۱۲۷	۰/۰۷۸
۱	آمیزش عاطفی	-۰/۰۳۵	-۰/۰۴۹	-۰/۶۴۳	۰/۵۲۱	-۰/۰۳۳
	کنترل رفتار	۰/۰۵۸	۰/۰۵۷	۰/۸۳۷	۰/۴۰۳	۰/۰۴۳
	عملکرد کلی	-۰/۱۰۸	-۰/۲۱۱	-۲/۰۴۱	۰/۰۴۲	-۰/۱۰۴
	سبک اطلاعاتی	۰/۰۵۸	۰/۱۱۹	۱/۸۱۵	۰/۰۷۰	۰/۰۹۳
	سبک هنجاری	۰/۰۶۲	۰/۱۰۲	۱/۴۷۴	۰/۱۴۱	۰/۰۷۵
	سبک اجتنابی	-۰/۰۲۴	-۰/۰۴۷	-۰/۸۴۱	۰/۴۰۱	-۰/۰۴۳

به منظور تعیین سهم هر یک از متغیرهای پیش‌بین از مقادیر بتا (Beta) استفاده شد. بر اساس داده‌های جدول (۹)، بیشترین مقدار بتا برای عملکرد کلی برابر $-۰/۲۱۱$ و کمترین مقدار بتا برای سبک اجتنابی برابر $-۰/۰۴۷$ است. این مقادیر نشان می‌دهد عملکرد کلی سهم یگانه قوی‌تری را در تبیین (پیش‌بینی) متغیر ملاک (مسئولیت‌پذیری اجتماعی) دارد. به عبارت بهتر متغیرهای نقش‌ها و عملکرد کلی سهم یگانه معناداری در معادله دارد و بر متغیر ملاک تاثیر گذاشته و قدرت پیش‌بینی دارد. به طوری که به ازای یک واحد تغییر در هریک از آن‌ها به ترتیب، $۰/۱۳۰$ ، $-۰/۲۱۱$ تغییر در متغیر ملاک (مسئولیت‌پذیری اجتماعی) ایجاد می‌شود.

۶. بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف پیش‌بینی پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی و مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر اساس عملکرد خانواده و سبک‌های هویت در دانشجویان دختر دانشگاه قم در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ انجام شد. طبق نتایج فرضیه اصلی اول، بهزیستی روانشناختی با حل

مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار، عملکرد کلی (ابعاد ناکارایی خانواده) و سبک اجتنابی رابطه معکوس و معنادار دارد. از طرف دیگر بهزیستی روانشناختی با سبک اطلاعاتی و سبک هنجاری رابطه مستقیم و معنادار دارد. همچنین ۳۰/۶ درصد از واریانس بهزیستی روانشناختی از طریق عملکرد خانواده و سبک‌های هویت قابل تبیین است. همچنین بر طبق معادله رگرسیون و ضرایب استاندارد شده، متغیرهای عملکرد کلی، سبک اطلاعاتی و سبک اجتنابی بر بهزیستی روانشناختی تاثیر معنادار و قدرت پیش‌بینی دارد. این نتایج با یافته‌های پژوهش خزایی و محتشم (۱۳۹۴)، اخباراتی و بشردوست (۱۳۹۴)، فتحی اقدم و خواجهویی نژاد (۱۳۹۳)، طاهری و همکاران (۱۳۹۲)، عبدی و همکاران (۱۳۸۹)، رضائیان، سرنندی (۱۳۸۹)، سیاهپوش (۱۳۸۹)، کاراس و کیچیچ (۲۰۱۸) همخوانی دارد. همچنین تا حدودی با پژوهش فیلیپ و پتمن (۲۰۰۷) همراستا است چرا که نشان دادند که نوجوانان با جهت‌گیری پراکنده و اجتنابی، سطوح پایین‌تری از بهزیستی را نشان می‌دهند و امیدواری کمتری را نسبت به دو سبک دیگر دارند. جهت‌گیری اطلاعاتی به طور آشکار و مثبت با بهزیستی روانشناختی و جهت‌گیری پراکنده و اجتنابی به طور منفی با بهزیستی روانشناختی ارتباط دارد. رابطه بین جهت‌گیری هنجاری و بهزیستی روانشناختی چندان مشخص نیست. همچنین تا حدودی با پژوهش ولیوراس و بوسوما (۲۰۰۵) همخوانی دارد چرا که یافته‌ها نشان داد که اجتناب از رویارویی با موضوعات مربوط به هویت با بهزیستی روانشناختی رابطه منفی دارد. در حالی که وقتی افراد با موضوعات مربوط به هویت روبه‌رو می‌شوند، در بین آنها با سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری در مقیاس‌های بهزیستی روانشناختی تفاوت معناداری وجود ندارد. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت، جوانان محصول شرایط خانوادگی، روابط با گروه همسالان، نظام آموزش و پرورش در کشور و بطور خلاصه محصول شرایط اجتماعی خود می‌باشند. شخصیت و رفتار افراد هر چند در مراحل مختلف از عوامل متعددی تاثیر می‌پذیرد اما نقش والدین از مبانی و موارد اولیه تاثیرگذاری محسوب می‌شود. اولین تأثیرات محیطی که فرد دریافت می‌کند، از محیط خانواده می‌باشد و حتی اثرپذیری فرد از سایر محیط‌ها می‌تواند تحت تأثیر فضای حاکم بر روابط خانوادگی باشد. استقلال و صمیمیت به عنوان دو عنصر خانواده سالم باعث افزایش توانمندی اعضای خانواده شده به طوری که عملکرد سالم خانواده به فرزندان کمک می‌کند تا هویت مثبتی کسب کنند، استقلال خود را افزایش دهند و احتمال بروز اختلالات روانشناختی و مشکلات رفتاری را کاهش دهند. هر قدر خانواده در اجرای

کارکردهای خود از قبیل آمیزش عاطفی، همراهی عاطفی، نقش‌ها، کنترل رفتار و حل مشکل عملکرد بهتری داشته باشد، به همان میزان می‌تواند در کاهش مشکلات رفتاری و روانی اعضا و تقویت رفتارهای سازگارانه و بهنجار خود تأثیرگذارتر باشد. چرا که، زمانی که عملکرد خانواده در تمامی ابعاد آن مطلوب باشد، خانواده می‌تواند به صورت منطقی با مشکلات برخورد کند، ارتباط میان اعضای خانواده دارای ضوابط و روشن است، اعضای خانواده می‌توانند درباره مسائل مهم با یکدیگر مشورت کنند و بدون احساس ترس یا طرد شدگی نظرات خود را مطرح کنند و از لحاظ عاطفی، فضای خانواده همراه با صمیمیت و احساس تعهد است، خانواده مسئولیت تأمین نیازهای عاطفی اعضا را برعهده می‌گیرد و پاسخگویی احساسات آنها است. مشارکت بر اساس درک واقعی اعضای خانواده از نیازهای یکدیگر صورت می‌گیرد و به پاسخ‌هایی بینجامد که این نیازها را برآورده سازد. همچنین، آنچه می‌تواند یک فرد، خانواده و در نهایت یک کشور را در مسیر پیشرفت قرار دهد، بهره‌مندی از افرادی است که نه تنها دارای سلامت روانی مناسب هستند، بلکه در سیستم آموزشی مدرسه و همچنین دانشگاه تحصیلات خود را با موفقیت پشت سر گذاشته باشند. که دستیابی به سبک هویت مناسب می‌تواند رخداد این فرایند را تسهیل نماید. در واقع، می‌توان گفت که هویت، زمانی استقرار می‌یابد که فرد، هماهنگ، مستقل، متعادل و بدون اجتناب و سردرگمی به مسایل خود و محیط خود پاسخ دهد. در نظریه اریکسون (Erikson) شکل‌گیری هویت با قضاوت خوب و درست در مورد خود، احساس یکپارچگی و انسجام و ظرفیت بالا در انجام درست کارها در ارتباط است و اینها مؤلفه‌هایی هستند که می‌توانند به عنوان مشخصه‌های بهزیستی روانی فرد شناخته شوند. از طرفی، مرزهای روشن در خانواده موجب توسعه مناسب هویت نوجوانان می‌شود (راتنر (Ratner)، ۲۰۱۵). طبق نتایج فرضیه اصلی دوم، مسئولیت‌پذیری اجتماعی با حل مشکل و ارتباط و عملکرد کلی رابطه معکوس و معنادار دارد. از طرف دیگر مسئولیت‌پذیری اجتماعی با سبک اطلاعاتی و سبک هنجاری رابطه مستقیم و معنادار دارد. همچنین مسئولیت‌پذیری اجتماعی با نقش‌ها رابطه مستقیم و غیرمعنادار دارد. سرانجام این که مسئولیت‌پذیری اجتماعی با همراهی عاطفی، آمیزش عاطفی، کنترل رفتار و سبک اجتنابی رابطه معکوس و غیرمعنادار دارد. همچنین ۱۰/۷ درصد از واریانس مسئولیت‌پذیری اجتماعی از طریق عملکرد خانواده و سبک‌های هویت قابل تبیین است. همچنین بر طبق معادله رگرسیون و ضرایب استاندارد شده، متغیرهای نقش‌ها و عملکرد کلی سهم یگانه معناداری در معادله داشته و بر متغیر ملاک تأثیر و قدرت

پیش‌بینی دارد. این نتایج تا حدودی با یافته‌های پژوهش لنزی و همکاران (۲۰۱۴) همراستا است چرا که یافته‌ها نشان داد تشویق فعالیت‌های اجتماعی نوجوانان و مسئولیت‌های اجتماعی او ارتباط مثبت وجود دارد. کروسیتی، ارنایت، زیکو کاکسین (۲۰۱۴) نیز نشان دادند نوجوانان با شیوه اطلاعات‌گرا، سطح بالایی از مشارکت مدنی را دارند شرکت‌کنندگان با سبک هنجاری، نمرات متوسط تا بالا را گزارش دادند، اما پاسخ‌دهندگان با سبک اجتنابی نرخ پایین مشارکت اجتماعی را به دست آوردند. یافته‌ها تا حدودی با نتایج باقرزاده (۱۳۹۴) همخوانی دارد چرا که نشان داد که بین عملکرد کلی خانواده با مسئولیت‌پذیری و رشد اجتماعی نوجوانان رابطه مثبت وجود دارد. در حالی که در پژوهش حاضر رابطه عملکرد کلی خانواده با مسئولیت‌پذیری اجتماعی تایید شد. همچنین تا حدودی با نتایج، محمدی گوندره (۱۳۹۱) همراستا است چرا که یافته‌های او نشان داد که بین سبک‌های هویت و مسئولیت‌پذیری اجتماعی ارتباط معنی‌دار وجود دارد اما در پژوهش حاضر رابطه معنادار مسئولیت‌پذیری اجتماعی و سبک‌های هویت اجتنابی تایید نشد. در تبیین یافته‌های پژوهش می‌توان گفت: خانواده به‌عنوان نخستین واحد اجتماعی تأکید شده که هدف آن توسعه و رشد اجتماعی فرزندان است، زیرا خانواده، پایه‌گذار شخصیت، هویت، ارزش‌ها و معیارهای فکری فرزندان و محل یادگیری فرهنگ، هنجارها، ارزش‌ها و نقش‌های جنسیتی است (قاسمی، بادسار و فتحی، ۱۳۹۷) با توجه به اثر خانواده بر رشد اخلاقی اولیه فرزندان به نظر می‌رسد، فرزندان مسئولیت‌پذیری را از والدین خود یاد می‌گیرند و می‌آموزند که مسئولیت عواقب اعمال خود را بپذیرند (شیخ‌الاسلامی و برزو، ۱۳۹۴). در محیط خانواده هرچه والدین رفتارهای مناسب و مسئولانه داشته باشند، فرزندان آنان نیز چنین رفتاری را خواهند داشت (تراستی و هریس، ۱۹۹۹). برای به دست آوردن مسئولیت‌ها فرد باید آماده شود. این آمادگی نیز خود به خودی نیست و مشارکت خانواده و عملکرد خانواده در این بین انکارناپذیر است (سلیمی، بهرامی، طاهری، یونسی و حسین زاده، ۱۳۹۲). از طرفی، جوان و نوجوان برخوردار از سبک هویت اطلاعاتی و هنجاری نسبت به سرنوشت خود، جامعه و دیگران احساس مسئولیت بیشتری دارد و کمتر به دنبال رفتارهای پرخطر می‌رود و از وظیفه‌شناسی بیشتری برخوردار هستند و از نگرش مسئولانه و متعهدانه‌تری نسبت به ارزش‌ها و هنجارهایی که پذیرفته‌اند برخوردارند. یکی از بهترین راه‌های آموزش مسئولیت-پذیری اجتماعی درونی‌سازی آن با شیوه‌های تربیتی مناسب از سوی والدین است. عملکرد خانواده نقش مهمی در پرورش فرزندان مسئول و متعهد دارد. در خانواده‌هایی که از

کارایی لازم برخوردار هستند و جهت‌گیری پاسخگویی متقابل در حل مشکل و مسائل وجود دارد فرزندان این خانواده‌ها نیز، از احساس همدلی و رفتارهای نوع‌دوستانه بیشتری برخوردار هستند، همچنین در خانواده‌هایی که ارتباط توأم با محبت وجود دارد پایگاه امنی برای فرزندان خود ایجاد می‌کنند که باعث می‌شود هم به هنجارها و قواعد والدین خود و هم به دیگر مراجع قدرت متعهد شوند. همچنین، ارتباط گرم و صمیمانه در خانواده میزان تعهد فرزندان را افزایش و آنها را به مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و مسئولیت نسبت به هم‌نوعان و پذیرش مسئولیت مشتاق‌تر می‌کند. با توجه به نتایج می‌توان گفت، دوران دانشجویی مخصوصاً سن ۱۸ تا ۲۴ سال، دوره مهمی از توسعه روانشناختی و اجتماعی دانشجویان است. دانشگاه‌ها می‌توانند نقش مهمی در بهزیستی روانشناختی دانشجویان، با کمک آنها در توسعه جنبه‌هایی از رفاه روانشناختی از قبیل پذیرش خود، دستیابی به اهداف مهم زندگی، رشد و تکامل فردی، شکل‌گیری روابط مثبت و توسعه استقلال ایفا کنند. بنابراین دانشگاه‌ها می‌توانند به دانشجویان آموزش دهند که چگونه محیط زندگی خود با نیازها و ارزش‌های خود تطبیق دهند در نتیجه، ضرورت توجه به سلامت در محیط‌های آموزشی بخصوص دانشگاه‌ها و ترویج مداخلات روانشناختی مورد نیاز است. پیشنهاد می‌شود مراکز مشاوره دانشجویی برنامه‌های آموزشی مناسبی در جهت توانمندسازی، افزایش مهارت‌های زندگی و قدرت تطابق این گروه تدارک بینند تا ضمن افزایش سطح بهزیستی روانشناختی، قدرت مقابله مؤثر آنان در برابر تنش‌ها و فشارهای روانی بهبود یابد. از آنجاکه میزان مشارکت رسمی اغلب دانشجویان در سطح پایینی قرار دارد، لازم است توجه جوانان به فعالیت‌ها و خدمات داوطلبانه اجتماعی جلب شود. از جمله اینکه فضاسازی مناسب برای مشارکت فعالانه، ابتدا از دوران کودکی در خانواده شروع می‌شود و در محیط‌های آموزشی پی گرفته می‌شود. والدین نیز با به کارگیری شیوه‌های مطلوب و صحیح ارتباط با فرزندان سعی کنند، فرزندان شایسته و سالم بارآورند. در اینجا مسئولیت رسانه‌ها و سایر مؤسسات آموزشی و فرهنگی این است که اطلاع‌رسانی لازم را انجام داده و با تبلیغات، آگهی‌ها، برگزاری کلاس‌های آموزشی موضوع را برای خانواده‌ها شفاف‌سازی نموده، در این امر یاری‌گر آنها باشند. برخی محدودیت‌های پژوهش حاضر عبارت‌اند از اینکه، از بین ابزارهای مختلف گردآوری داده، پژوهش حاضر به پرسشنامه محدود بوده است. عدم کنترل و راستی‌آزمایی پاسخ‌ها و امکان جهت‌دار بودن پاسخ‌ها وجود دارد. پژوهش حاضر از نوع همبستگی است

پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی و ... (حکیمه سادات حسینی مهرآبادی و سهراب عبدی زرین) ۶۳

- امکان نتیجه‌گیری علی امکان‌پذیر نیست. محدود بودن مکانی و جنسی جامعه تعمیم-پذیری نتایج به سایر دانشگاه‌ها را با مشکل مواجه می‌کند.
در همین راستا پیشنهاد می‌شود:
- اجرای پژوهش مشابه با استفاده از روش‌های کیفی.
- استفاده از روش‌ها و نرم‌افزارهای متفاوت برای تحلیل اطلاعات مثل لیزرل (LISREL) و پی ال اس (PLS)
- اجرای پژوهش مشابه در هر دو جنس جهت مقایسه نتایج بین دو جنس.
- اجرای پژوهش مشابه در جوامع دیگر از جمله در محیط مدرسه و در محدوده سنی متفاوت.

تشکر و قدردانی

از تمام کسانی که با پاسخگویی خود به پرسشنامه‌ها، پژوهشگران را برای رسیدن به اهداف پژوهش یاری کردند، قدردانی به عمل می‌آید.

کتاب‌نامه

- احمدی، مریم (۱۳۹۱)، نقش واسطه‌گری عملکرد خانواده برای سبک پردازش هویت و تحول یافتگی من، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرودشت. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- اخباراتی، فرزانه و بشردوست، سیمین (۱۳۹۴)، «پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی بر اساس عملکرد خانواده و نیازهای بنیادی روانشناختی دانش‌آموزان»، دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، مشهد، دانشگاه تربت حیدریه
- بادسار، محمد و قاسمی، مهدی (۱۳۹۵)، «بررسی نقش دینداری بر مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان»، پنجمین کنفرانس الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، الگوی پایه پیشرفت.
- باقرزاده، فاطمه (۱۳۹۴)، رابطه عملکرد خانواده با مسئولیت‌پذیری و رشد اجتماعی نوجوانان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، پژوهشکده علوم اجتماعی.
- برومندساریان، آسیه (۱۳۹۷)، بررسی رابطه بهزیستی روانشناختی و پایگاه هویت با تصویر تن‌انگاره نوجوانان دختر دوره دوم متوسطه، سومین کنفرانس ملی تازه‌های روانشناسی، اصفهان، دبیرخانه دائمی کنفرانس باحیاط انجمن‌ها و گروه‌های آموزشی دانشگاه‌های کشور.

- جوکار، بهرام؛ حسین چاری، مسعود و مهرپور، آناهیتا (۱۳۹۳)، «پیش‌بینی مسئولیت‌پذیری اجتماعی بر اساس سبک‌های هویت در دانشجویان دانشگاه شیراز»، فرهنگ در دانشگاه اسلامی، ۴ (۱)، ۲۲-۳.
- خدابخش، محمدرضا و کیانی، فریبا (۱۳۹۲)، «بررسی نقش عفو در سلامت و بهزیستی روانشناختی دانشجویان»، مجله تحقیقات نظام سلامت، ۹ (۱۰)، ۱۰۶۱-۱۰۵۰.
- خزاعی، زهرا و محتشم، سعید (۱۳۹۴)، «بررسی رابطه‌ی بین کارکرد خانواده و بهزیستی روانشناختی در دانشجویان سال اول دانشگاه‌های بیرجند»، دومین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی، علوم تربیتی و سبک زندگی، مشهد، دانشگاه تربت حیدریه.
- خواجه نوری، بیژن؛ مساوات، سیدابراهیم و ریاحی، زهرا (۱۳۹۳)، «رابطه سبک زندگی و مسئولیت‌پذیری فردی و اجتماعی مطالعه موردی: نوجوانان دبیرستانی شیراز»، جامعه‌پژوهی فرهنگی، ۵ (۴)، ۳۶-۱۹.
- رشیدی طرحانی، مریم (۱۳۹۲)، مقایسه عملکرد خانواده‌های نوجوانان بزهکار و عادی بر اساس سبک دل بستگی و هویت، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی.
- رضائیان، مریم و سرندی، پرویز (۱۳۸۹)، «بررسی رابطه سبک‌های هویتی و نقش تعهد هویت با میزان بهزیستی روانشناختی در دانش‌آموزان مقطع دوم متوسطه شهر تبریز»، آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی)، ۳ (۱۱)، ۹۱-۷۹.
- سلیمی، ابوالفضل؛ بهرامی، فاضل؛ طاهری، محمد؛ یونسی، جلال و حسین زاده، سمانه (۱۳۹۲)، «رابطه عملکرد خانواده و مسئولیت‌پذیری در نوجوانان دارای نقایص بینایی و مقایسه آن با نوجوانان عادی»، تحقیقات علوم رفتاری، ۱۲ (۴)، ۱۰-۱.
- سیاهپوش، زهیر (۱۳۸۶)، رابطه سبک‌های هویتی و بهزیستی روانشناختی در دانشجویان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.
- شادکام، سیروس؛ زارع، فریده؛ صف آرا، مصطفی و دهقانی، مصطفی (۱۳۹۸)، هویت یابی و مسئولیت‌پذیری دو رکن اساسی در پرورش نوجوانان، پنجمین همایش ملی تازه‌های روانشناسی مثبت‌نگر، بندرعباس، دانشگاه فرهنگیان.
- شیخ‌الاسلامی، راضیه و برزو، شیوا (۱۳۹۴)، «فرزندپروری و مسئولیت‌پذیری در نوجوانان: نقش واسطه‌گری سبک‌های پردازش هویت»، روش‌ها و مدل‌های شناختی، ۶ (۱۹)، ۱۲۰-۹۷.
- طاهری، مهدی؛ یاریاری، فریدون؛ صرامی، غلامرضا و ادیب منش، مرزبان (۱۳۹۲)، «رابطه بین سبک‌های هویت، شادکامی و بهزیستی روانشناختی در دانشجویان دانشگاه. دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی»، ۱۴ (۱)، ۵۱-۷۲.
- طباطبایی، نفیسه؛ طباطبایی، سید شهاب‌الدین؛ کاکایی، یزدان و علیرضا، محمدی آریا (۱۳۹۱)، «رابطه سبک‌های هویت و مسئولیت‌پذیری با پیشرفت تحصیلی نوجوانان ۱۵ تا ۱۸ ساله شهر تهران»، رفاه اجتماعی، ۱۲ (۴۴)، ۴۲-۲۳.

پیش‌بینی بهزیستی روانشناختی و ... (حکیمه سادات حسینی مهرآبادی و سهراب عبدی زرین) ۶۵

عبدی زرین، سهراب؛ سجادیان، شهیاد، شیما؛ بیان معمار، احمد و عظیمی، حسین (۱۳۸۹)، «رابطه بین سبک هویت و بهزیستی روانی در دانش‌آموزان دختر مقطع راهنمایی شهر قم»، *طلوع بهداشت*، ۹ (۱)، ۶۹-۷۷.

فتحی اقدم، قربان و خواجه‌ئی نژاد، محبوبه (۱۳۹۳)، «بررسی ارتباط سبک‌های هویت با بهزیستی روانشناختی و خرده‌مقیاس‌های آن در دانشجویان دانشکده علوم پزشکی سیرجان در سال ۱۳۹۳»، اولین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی آسیب‌های اجتماعی و فرهنگی ایران، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی، انجمن علمی توسعه و ترویج علوم و فنون بنیادین.

قاسمی، مهدی؛ بادسار، محمد و فتحی، سهیلا (۱۳۹۷)، «بررسی نقش میانجی دینداری در تحلیل عوامل مؤثر بر مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشجویان»، *جامعه‌شناسی کاربردی*، ۲۹ (۱)، پیاپی ۶۹، ۲۰۶-۱۸۹.

کاظمی خوبان، زهرا و چابکی، عزیز (۱۳۹۶)، «رابطه عملکرد خانواده و سبک‌های هویت در دانش‌آموزان دختر دبیرستان‌های شهر کرج»، *مجله روانشناسی و روانپزشکی شناخت*، ۴ (۱)، ۳۷-۲۶.

کاظمی خوبان، زهرا؛ حکمی، محمد و صیرفی، محمدرضا (۱۳۹۵)، «پیش‌بینی مسئولیت‌پذیری بر اساس جهت‌گیری هویت و عملکرد خانواده در نوجوانان»، *پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی*، ۶ (۲۱)، ۷۷-۹۰.

محمدی گوندره، ژروین (۱۳۹۱)، *رابطه سبک‌های هویت و سبک‌های تفکر با مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانش‌آموزان*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.

مظاهری، مهرداد و بهرامیان، سیده حکیمه (۱۳۹۴)، «پیش‌بینی بهزیستی روانی بر اساس عاطفه مثبت و منفی و خودکارآمدی مقابله‌ای»، *پژوهشنامه روانشناسی مثبت*، ۱ (۴)، ۱-۱۴.

Berzonsky, M. D. (2003). Identity style and well-being: Does commitment matter?. *Identity*, 3(2), 131-142.

Bond, M. H. (2002). Reclaiming the individual from Hofstede's ecological analysis—a 20-year odyssey: Comment on Oyserman et al. (2002). *Psychological Bulletin*, 128, 73-77.

Escartí, A. , Gutiérrez, M. , Pascual, C. , & Llopis, R. (2010). Implementation of the personal and social responsibility model to improve self-efficacy during physical education classes for primary school children. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 10 (3).

Crocetti, E. , Erentaitė, R. , & Žukauskienė, R. (2014). Identity styles, positive youth development, and civic engagement in adolescence. *Journal of youth and adolescence*, 43 (11) , 1818-1828.

- Fagimovich, Y. I. , & Gabelbakievna, G. R. (2015). Development Of Students' Civil Responsibility In The Process Of Social Projecting. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 191, 801-804.
- Garcia, D. , Al Nima, A. , & Kjell, O. N. (2014). The affective profiles, psychological well-being, and harmony: environmental mastery and self-acceptance predict the sense of a harmonious life. *PeerJ*, 2, e259.
- Hofstede, G. (2001). *Culture's consequences: Comparing values, behaviors, institutions, and organizations across nations*, second edition. Thousand Oaks: Sage Publications, Inc..
- Heather, J. B. (2001). Identity style, cognitive style and well-being. The rule of commitment. *Journal of Adolescence Research*. Vol: 8, pp: 76-79.
- Hejazi, E., Shahraray, M., Farsinejad, M. & Asgary, A. (2008). Identity styles and academic achievement: mediating role of academic self- efficacy. *Social Psychology of Education*, 12, 123-135.
- Hirsch, J. K. , & Ellis, J. B. (1996). Differences in life stress and reasons for living among college suicide ideators and non-ideators. *College student journal*.
- Huppert, F. A. (2009). Psychological well-being: Evidence regarding its causes and consequences. *Applied Psychology: Health and Well-Being*, 1 (2) , 137-164.
- Kaniušonytė, G. , & Žukauskienė, R. (2018). Relationships with parents, identity styles, and positive youth development during the transition from adolescence to emerging adulthood. *Emerging adulthood*, 6 (1) , 42-52.
- Karaš, D. , & Ciecuch, J. (2018). The relationship between identity processes and well-being in various life domains. *Personality and Individual Differences*, 121, 111-119.
- Krys, K., Capaldi, C. A., Zelenski, J. M., Park, J., Nader, M., Kocimska-Zych, A., ... & Uchida, Y. (2019). Family well-being is valued more than personal well-being: A four-country study. *Current Psychology*, 1-12.
- Krys, K., Zelenski, J. M., Capaldi, C. A., Park, J., van Tilburg, W., van Osch, Y., ... Uchida, Y. (2019). Putting the Bwe^ into well-being: Using collectivism-themed measures of well-being attenuates wellbeing's association with individualism. *Asian Journal of Social Psychology*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1111/ajsp.12364>.
- Lenzi, M. , Vieno, A. , Santinello, M. , Nation, M. , & Voight, A. (2014). The role played by the family in shaping early and middle adolescent civic responsibility. *The Journal of Early Adolescence*, 34 (2) , 251-278.
- Li, C. (2005). *Identity and young adult well-being: A closer look at identity style and identity structure* (Doctoral dissertation).
- Lee, H., Stewart, S., Lun, V., Bond, M., Yu, X., & Lam, T. (2012). Validating the concord index as a measure of family relationships in China. *Journal of Family Psychology*, 26, 906–915.
- Meeus, W. , Iedema, J. , & Maassen, G. H. (2002). Commitment and exploration as mechanisms of identity formation. *Psychological reports*, 90 (3) , 771-785.
- Matejevic, M. , Jovanovic, D. , & Lazarevic, V. (2014). Functionality of family relationships and parenting style in families of adolescents with substance abuse problems. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 128, 281-287.

- Nakagawa, K. (2000). Unthreading the ties that bind: Questioning the discourse of parent involvement. *Educational Policy*, 14 (4) , 443-472.
- Nikolaev, E. L. , Baranova, E. A. , & Petunova, S. A. (2016). Mental Health Problems in Young Children: The Role of Mothers' Coping and Parenting Styles and Characteristics of Family Functioning. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 233, 94-99
- Pena, D. C. (2000). Parent involvement: Influencing factors and implications. *The Journal of Educational Research*, 94 (1) , 42-54.
- Phillips, T. M. , & Pittman, J. (2007). Adolescent psychological well-being by identity style. *Journal of Adolescence Research*, 30, 1021-1034.
- Ratner, K. (2015). Boundaries: The Relationships among Family Structure, Identity Style, and Psychopathology.
- Refahi, Z. , Bahmani, B. , Nayeri, A. , & Nayeri, R. (2015). The relationship between attachment to God and identity styles with Psychological well-being in married teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 174, 1922-1927.
- Roslan, S. , Ahmad, N. , Nabilla, N. , & Ghiami, Z. (2017). Psychological Well-being among Postgraduate Students. *Acta Medica Bulgarica*, 44 (1) , 35-41.
- Seymour, N. (2015). Psychological Well-being in Adolescents: Planning towards and Thinking about the Future.
- Saricaoglu, H. , & Arslan, C. (2013). An Investigation into Psychological Well-Being Levels of Higher Education Students with Respect to Personality Traits and Self-Compassion. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 13 (4) , 2097-2104.
- Sharifian, N. , & Grünh, D. (2018). The differential impact of social participation and social support on psychological well-being: Evidence from the wisconsin longitudinal study. *The International Journal of Aging and Human Development*, 0091415018757213.
- Trusty, J. , & Harris, M. B. C. (1999). Lost talent: Predictors of the stability of educational expectations across adolescence. *Journal of Adolescent Research*, 14 (3) , 359-382.
- Turashvili, T. , & Turashvili, M. (2015). Structural equation model of psychological well-being, a Georgian Exploration. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 190, 4-9.
- Vasilescu, R. , Barna, C. , Epure, M. , & Baicu, C. (2010). Developing university social responsibility: A model for the challenges of the new civil society. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 2 (2) , 4177-4182.
- Vleioras, G. , & Bosma, H. A. (2005). Are identity styles important for psychological well-being?. *Journal of adolescence*, 28 (3) , 397-409.
- Walton, R. L. (2002). A comparison of perceived stress levels and coping styles of junior and senior students in nursing and social work programs (Doctoral dissertation, Marshall University Libraries).
- Waterman, A. S. (2007). Doing well: The relationship of identity status to three conceptions of well-being. *IDENTITY: AN INTERNATIONAL JOURNAL OF THEORY AND REASEARCH*, 7 (4) , 289-307.

- Winefield, H. R. , Gill, T. K. , Taylor, A. W. , & Pilkington, R. M. (2012). Psychological well-being and psychological distress: is it necessary to measure both?. *Psychology of Well-Being: Theory, Research and Practice*, 2 (1) , 3.
- Wu, J. H. , Sun, C. L. , Zhang, S. M. , & Ren, X. H. (2012). Relationship between depression and family function in old patients with coronary heart disease. *Sichuan da xue xue bao. Yi xue ban= Journal of Sichuan University. Medical science edition*, 43 (3) , 401-403.
- Wentzel, K. R. (1991). Social competence at school: Relation between social responsibility and academic achievement. *Review of educational research*, 61 (1) , 1-24.
- Wu, S., & Zheng, X. (2020). The Effect of Family Adaptation and Cohesion on the Well-being of Married Women: A Multiple Mediation Effect. *The Journal of general psychology*, 147(1), 90-107